

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ANTIGONH

Ἵ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμῆνης κάρα,

ἄρ' οἴσθ' ὅ τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν

ὅποιον οὐχὶ νῦν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;

Οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγαινὸν οὔτ' ἄτης ἄτερ

σοὔτ' αἰσχρὸν οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ' ὅποιον οὐ

τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.

Καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει

κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;

Ἔχεις τι κείσῃκουσας; ἢ σε λανθάνει

ἰοπρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων

οὔθ' ἡδὺς οὔτ' ἀλγαινὸς ἴκετ', ἐξ ὅτου

δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
μιᾶ θανόντων ἡμέρα διπλῆ χερί·

15ἔπει δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς

ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,

οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον οὔτ' ἀτωμένη.

AN. Ἦδη καλῶς καὶ σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν

τοῦδ' οὔνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

20ΙΣ. Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

AN. Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων

τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;

Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη

χρῆσθαι δικαίων καὶ νόμῳ, κατὰ χθονός

25ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς·

τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν

ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μῆ

τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαί τινα,

ἔᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

30θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.

Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ

κάμοί, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,

καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν

σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν

35οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ

φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.

Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα

εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακή.

ΙΣ. Τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ

40λύουσ' ἂν εἴθ' ἄπτουσα προσθείμην πλέον;

ΑΝ. Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάση σκόπει.

ΙΣ. Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης ποτ' εἶ;

ΑΝ. Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερί.

ΙΣ. Ἥ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
45AN. Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς,

ἀδελφόν· οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι.

ΙΣ. Ὡ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

AN. Ἄλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν <μ'> εἴργειν μέτα.

ΙΣ. Οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ

50ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο,

πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς

ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί·

ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,

πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·

55τρίτον δ' ἀδελφῷ δύο μίαν καθ' ἡμέραν

αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον

κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.

Νῦν δ' αὖ μόνῃ δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει

ὄσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία

60ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

Ἄλλ' ἔννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι

ἔφουμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·

ἔπειτα δ' οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων

καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα.

65 Ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονός

ξύγγωνιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,

τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ

περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

AN. Οὐτ' ἂν κελεύσαιμ' οὐτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι

70 πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δρώης μέτα.

Ἄλλ' ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ, κεῖνον δ' ἐγὼ

θάψω· καλόν μοι τοῦτο ποιούση θανεῖν.

Φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,

ὅσια πανουργήσασ'· ἐπεὶ πλείων χρόνος

75 ὄν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
Ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,

τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσσα' ἔχε.

ΙΣ. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιοῦμαι, τὸ δὲ

βία πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.

80AN. Σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι', ἐγὼ δὲ δὴ τάφον

χώσουσ' ἀδελφῶ φίλτάτῳ πορεύσομαι.

ΙΣ. Οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.

AN. Μὴ 'μοῦ προτάρβει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

ΙΣ. Ἄλλ' οὖν προμηνύσης γε τοῦτο μηδενὶ

85τοῦργον, κρυφῆ δὲ κεῦθε, σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ.

AN. Οἴμοι, καταύδα' πολλὸν ἐχθίων ἔση

σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξης τάδε.

ΙΣ. Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

AN. Ἄλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρή.

90ΙΣ. Εἰ καὶ δυνήση γ'· ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρᾶς.

AN. Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ΙΣ. Ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τάμηχανα.

ΑΝ. Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρῆ μὲν ἐξ ἐμοῦ,

ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσῃ δίκη.

95 Ἄλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν

παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο· πείσομαι γὰρ οὐ

τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

ΙΣ. Ἄλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στείχε' τοῦτο δ' ἴσθ' ὅτι

ἄνους μὲν ἔρχη, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ

100 Ἀκτὶς ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλω φανέν

Str. 1.

Θήβα τῶν πρότερον φάος,

ἐφάνθης ποτ', ὦ χρυσέας

ἄμέρας βλέφαρον, Δικαίων ὑπὲρ ρεέθρων μολοῦσα,

105 τὸν λεύκασπιν Ἀπιόθεν

φῶτα, βάντα πανσαγία

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
φυγάδα πρόδρομον, ὄξυτέρω

κινήσασα χαλινῶ.

110'Ὄν ἐφ' ἡμετέρα γῆ Πολυνείκης

ἄρθεις νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων

ἤγαγεν ἐχθρόν· ὁ δ' ὄξέα κλάζων

αἰετὸς εἰς γῆν ὧς ὑπερέπτη,

λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,

115πολλῶν μεθ' ὄπλων

ξύν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσι.

Στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσασιν ἀμφιχανῶν κύκλω

Ant. 1.

λόγχαις ἐπτάπυλον στόμα,

120ἔβα πρὶν ποθ' ἀμετέρων

αἱμάτων γένουσι πλησθῆναί <τε> καὶ στεφάνωμα πύργων

πευκάενθ' Ἥφαιστον ἐλεῖν.

Τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη

125πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλου

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

δυσχείρωμα δράκοντος.

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους

ὑπερχθαίρει, καί σφας ἐσιδῶν

πολλῶ ρεύματι προσνισσομένους,

130 χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας,

παλτῶ ριπτεῖ πυρὶ βαλβίδων

ἐπ' ἄκρων ἤδη

νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξαι.

Ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γᾶ πέσε τανταλωθεῖς

Str. 2.

135 πυρφόρος ὃς τότε μαινομένα ξὺν ὀρμᾶ

βακχεύων ἐπέπνει

ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.

Εἶχε δ' ἄλλα τὰ μέν,

ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης δεξιόσειρος.

140 Ἐπτά λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον

Ζηνὶ Τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη,

πλήν τοῖν στυγεροῖν, ὦ πατὴρ ἐνὸς

145μητρὸς τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν

δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον

κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

Ἀλλὰ γὰρ ἄ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα

Ant. 2.

τᾷ πολυαρμάτων ἀντιχαρεῖσα Θήβα,

150ἐκ μὲν δὴ πολέμων

τῶν νῦν θέσθαι λησμοσύναν·

θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς

παννυχίοις πάτας ἐπέλθωμεν, ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων Βάκχιος ἄρχοι.

155Ἀλλ', ὄδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,

Κρέων ὁ Μενοικέως <ταγὸς> νεοχμὸς

νεαραῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις

χωρεῖ, τίνα δὴ μῆτιν ἐρέσσω,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ὄτι σύγκλητον τήνδε γερόντων

160προϋθετο λέσχην,

κοινῶ κηρύγματι πέμψας.

ΚΡΕΩΝ

Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ

πολλῶ σάλῳ σείσαντες ὤρθωσαν πάλιν·

ὕμᾱς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα

165ἔστειλ' ἰκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαΐου

σέβοντας εἰδῶς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη,

τοῦτ' αὔθις, ἠνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν

κάπει διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι

παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.

170Ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν

καθ' ἡμέραν ὤλοντο παίσαντές τε καὶ

πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω

γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.

175 Ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν

ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν

ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.

Ἔμοι γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν

μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,

180 ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλήσας ἔχει,

κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·

καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας

φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.

Ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρῶν ἀεὶ,

185 οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὀρῶν

στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,

οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς

θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων ὅτι

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ἤδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα καὶ ταύτης ἔπι

190 πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα·

τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν.

Καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω

ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ·

Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν

195 ὄλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δορί,

τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἀφαγνίσαι

ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς·

τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,

ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς

200 φυγὰς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ

πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος

κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,

τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
μήτε κτερίζειν μήτε κωκῦσαί τινα,

205 ἄν δ' ἄθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας

καὶ πρὸς κυνῶν ἔδεστον αἰκισθέν τ' ἰδεῖν.

Τοῖόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ

τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

Ἄλλ' ὅστις εὖνους τῆδε τῆ πόλει, θανῶν

210 καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

ΧΟ. Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως, «παθεῖν»,

τὸν τῆδε δύσνον καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει·

νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ πού γ' ἔνεστί σοι

καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

215 ΚΡ. Ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων -

ΧΟ. Νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθεος.

ΚΡ. Ἄλλ' εἶσ' ἐτοῖμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

ΧΟ. Τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

ΚΡ. Τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

220XO. Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος ὃς θανεῖν ἐρᾷ.

KP. Καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος· ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων

ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΑΞ

Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο

δύσπνους ἰκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα.

225Πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις,

ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν·

ψυχὴ γὰρ ἠϋδα πολλά μοι μυθουμένη·

"Τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην;

τλήμων, μενεῖς αὖ; κεῖ τάδ' εἴσεται Κρέων

230ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνῆ;"

Τοιαῦθ' ἐλίσσων ἦνυτον σχολῆ ταχύς,

χοῦτως ὁδὸς βραχεῖα γίνετα μακρά.

Τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
σοί, κεί τὸ μηδὲν ἐξερώ, - φράσω δ' ὅμως.

235Τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος,

τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

ΚΡ. Τί δ' ἐστὶν ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΥ. Φράσαι θέλω σοι πρῶτα τάμαυτοῦ· τὸ γὰρ

πρᾶγμ' οὔτ' ἔδρασ' οὔτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,

240οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

ΚΡ. Εὖ γε στοχάζη κάποφράγνυσαι κύκλω

τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὥς τι σημαίνων νέον.

ΦΥ. Τὰ δεινὰ γὰρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.

ΚΡ. Οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεῖς ἄπει;

245ΦΥ. Καὶ δὴ λέγω σοι· τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως

θάψας βέβηκε κάπὶ χρωτὶ διψίαν

κόνιν παλύνας κάφαγιστεύσας ἅ χρή.

ΚΡ. Τί φής; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

ΦΥ. Οὐκ οἶδ'· ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

250 πλῆγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ

καὶ χέρσος, ἀρρώξ οὐδ' ἐπημαξευμένη

τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.

Ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος

δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερές παρῆν·

255 ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὖ,

λεπτὴ δ' ἄγος φεύγοντος ὡς ἐπῆν κόνις.

Σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν

ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος, ἐξεφαίνετο.

Λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,

260 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα, κἂν ἐγίνετο

πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.

Εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,

κούδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφευγε μὴ εἰδέναι.

Ἦμεν δ' ἐτοῖμοι καὶ μύδρους αἶρειν χερσῖν,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
265καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν

τὸ μήτε δρᾶσαι μήτε τῷ ξυνειδέναι

τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι μήτ' εἰργασμένῳ.

Τέλος δ' ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,

λέγει τις εἷς ὃς πάντας ἐς πέδον κάρα

270νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν· οὐ γὰρ εἶχομεν

οὔτ' ἀντιφωνεῖν οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς

πράξαίμεν. Ἦν δ' ὁ μῦθος ὡς ἀνοιστέον

σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο κούχι κρυπτέον.

Καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κάμῃ τὸν δυσδαίμονα

275πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάγαθὸν λαβεῖν.

Πάρεμι δ' ἄκων οὐχ ἔκοῦσιν, οἶδ' ὅτι·

στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

ΧΟ. Ἄναξ, ἐμοί τοι μή τι καὶ θεήλατον

τοῦργον τόδ' ἢ ξύννοια βουλεύει πάλαι.

280ΚΡ. Παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κάμῃ μεστῶσαι λέγων,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

μη 'φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἄμα.

Λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λέγων

πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.

Πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην

285 ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας

ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα

καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;

ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷ θεοὺς;

Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως

290 ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί,

κρυφῆ κἀρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ

λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.

Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς

παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.

295 Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε· τοῦτο καὶ πόλεις

πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων,

τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας

χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν

300πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν

καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.

Ἵσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἦνυσαν τάδε,

χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.

Ἄλλ', εἵπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,

305εἴ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω,

εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου

εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,

οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν

ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσηθ' ὕβριν,

310ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον

τὸ λοιπὸν ἀρπάζητε καὶ μάθηθ' ὅτι

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.

Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημμάτων τοὺς πλείονας

ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

315ΦΥ. Εἰπεῖν δὲ δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

ΚΡ. Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥ. Ἐν τοῖσιν ὡσὶν ἢ 'πὶ τῇ ψυχῇ δάκνη;

ΚΡ. Τί δὲ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὄπου;

ΦΥ. Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὥτ' ἐγώ.

320ΚΡ. Οἶμ', ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

ΦΥ. Οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΥ. Φεῦ·

ἢ δεινὸν ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῆ δοκεῖν.

ΚΡ. Κόμψευέ νυν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ

325φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ' ὅτι

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥ. Ἄλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ'· ἐὰν δέ τοι

ληφθῆ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,

οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.

330 Καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς

σωθεὶς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟ. Πολλὰ τὰ δεινὰ κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει·

Str. 1.

τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν

335 πόντου χειμερίῳ νότῳ

χωρεῖ, περιβρυχίοισιν

περῶν ὑπ' οἴδμασιν, θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν

ἄφθιτον, ἀκαμάταν, ἀποτρύεται,

340 ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος,

ἵππειῳ γένει πολεύων.

Κουφονόων τε φῦλον ὀρνίθων ἀμφιβαλῶν ἄγει,

Ant. 1.

καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

345πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν

σπείρῃσι δικτυοκλώστοις

περιφραδῆς ἀνήρ· κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου

350θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ'

ἵππον <ὕπ>άξεται ἀμφίλοφον ζυγὸν

οὐρειὸν τ' ἀκμήτα ταῦρον.

Καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν

Str. 2.

φρόνημα καὶ ἀστυνόμους

355ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων

πάγων <έν>αίθρεια καὶ

δύσομβρα φεύγειν βέλη

360παντοπόρος· ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται

τὸ μέλλον· Ἴδιαι μόνον

φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται, νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς

ξυμπέφρασαι.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
Σοφόν τι τὸ μηχανόεν Ant. 2.

365τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων,

τοτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει,

νόμους παρείρων χθονός

θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν

370ὕψιπολις· ἄπολις ὄτω τὸ μὴ καλὸν

ξύνεστι τόλμας χάριν·

μήτ' ἐμοὶ παρέστιος γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν

375ὃς τάδ' ἔρδοι.

Ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ

τόδε· πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω

τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην;

ἼΩ δύστηνος καὶ δυστήνου

380πατὴρ Οἰδιπόδα,

τί ποτ'; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν

τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

ΦΥ. Ἦδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ 'χειρασμένη·

385τὴνδ' εἴλομεν θάπτουσαν· ἀλλὰ ποῦ Κρέων;

ΧΟ. Ὅδ' ἐκ δόμων ἄψορρος εἰς δέον περᾶ.

ΚΡ. Τί δ' ἔστι; ποῖα ζύμμετρος προὔβην τύχη;

ΦΥ. Ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδέν ἔστ' ἀπώμοτον·

ψεύδει γὰρ ἢ 'πίνοια τὴν γνώμην· ἐπεὶ

390σχολῆ ποθ' ἤξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ

ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς αἷς ἐχειμάσθην τότε.

Ἄλλ', ἢ γὰρ ἐκτός καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ

ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδέν ἡδονῆ,

ἦκω, δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,

395κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθευρέθη τάφον

κοσμοῦσα. Κληῖρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,

ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοῦρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
Καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτὸς ὡς θέλεις λαβῶν

καὶ κρῖνε κάξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος

400δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν.

KP. Ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβῶν;

ΦΥ. Αὐτὴ τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε· πάντ' ἐπίστασαι.

KP. Ἴη καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φής;

ΦΥ. Ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὄν σὺ τὸν νεκρὸν

405ἀπεῖπας. Ἴαρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω;

KP. Καὶ πῶς ὀρᾶται κάπιληπτος ἡρέθη;

ΦΥ. Τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'· ὅπως γὰρ ἤκομεν

πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,

πᾶσαν κόνιν σήραντες ἢ κατεῖχε τὸν

410νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὔ,

καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,

ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλῃ πεφευγότες,

ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνήρ ἐπιρρόθοις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.

415Χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι

μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος

καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς

τυφῶς ἀείρας σκηπτόν, οὐράνιον ἄχος,

πίμπλησι πεδίον πᾶσαν αἰκίζων φόβην

420ὔλης πεδιάδος, ἐν δ' ἔμεστώθη μέγας

αἰθήρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θεῖαν νόσον.

Καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,

ἢ παῖς ὀρᾶται κάνακωκύει πικρᾶς

ὄρνιθος ὀξὺν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς

425εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψη λέχος·

οὔτω δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὡς ὀρᾷ νέκυν,

γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀράς κακὰς

ἠρᾶτο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
Καὶ χερσὶν εὐθύς διψίαν φέρει κόνιν,

430 ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκῆας ἄρδην πρόχου

χοᾶϊσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.

Χήμεῖς ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν

θηρώμεθ' εὐθύς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,

καὶ τάς τε πρόσθεν τάς τε νῦν ἠλέγχομεν

435 πρᾶξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο,

ἄμ' ἠδέως ἔμοιγε κάλγεινῶς ἄμα.

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι

ἦδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν

ἀλγεινόν· ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἦσσω λαβεῖν

440 ἔμοι πέφυκεν τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

KP. Σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κάρα,

φῆς, ἢ καταρνῆ μὴ δεδρακέναι τάδε;

AN. Καὶ φημί δρᾶσαι κούκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.

KP. Σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτὸν ἦ θέλεις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

445 ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον·

σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,

ἤδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

AN. Ἦιδη· τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

KP. Καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

450 AN. Οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,

οὐδ' ἢ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη·

οὐ τοῦσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισαν νόμους·

οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὤομην τὰ σὰ

κηρύγμαθ' ὥστ' ἄγραπτα κάσφαλῆ θεῶν

455 νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν.

Οὐ γὰρ τι νῦν γε κάχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε

ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὄτου 'φάνη.

Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς

φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

460δῶσειν· θανουμένη γὰρ ἐξήδη - τί δ' οὐ; -

κεί μῆ σὺ προὔκρηξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου

πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·

ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς

ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;

465Οὔτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν

παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἄν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς

μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἠνσχόμην νέκυν,

κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.

Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,

470σχεδόν τι μῶρω μωρίαν ὀφλισκάνω.

ΧΟ. Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς

τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡ. Ἄλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα

πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον

475σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλείστ' ἄν εισίδοις.

Σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους

ἵππους καταρτυθέντας· οὐ γὰρ ἐκπέλει

φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.

480Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο

νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·

ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,

τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.

Ἴη νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ,

485εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη.

Ἄλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὀμαιμονεστέρα

τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἐρκείου κυρεῖ,

αὐτὴ τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον

μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὔν κείνην ἴσον

490ἐπαιτῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
Καί νιν καλεῖτ' ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως

λυσσῶσαν αὐτήν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.

Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἠρῆσθαι κλοπεύς

τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.

495 Μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσί τις

ἀλοὺς ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.

AN. Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναί μ' ἐλών;

KP. Ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

AN. Τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων

500 ἀρεστὸν οὐδέν, μηδ' ἀρεσθεῖη ποτέ·

οὔτω δὲ καὶ σοὶ τᾶμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.

Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον

κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ

τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν

505 λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήσοι φόβος.

Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

κάξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἅ βούλεται.

KP. Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.

AN. Ὅρωσι χοῦτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.

510KP. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῆ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;

AN. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους σέβειν.

KP. Οὐκουν ὄμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;

AN. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.

KP. Πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

515AN. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς.

KP. Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

AN. Οὐ γάρ τι δοῦλος. ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

KP. Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστὰς ὕπερ.

AN. Ὅμως ὁ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

520KP. Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος.

AN. Τίς οἶδεν εἰ κάτω 'στὶν εὐαγῆ τάδε;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ΚΡ. Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

ΑΝ. Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

ΚΡ. Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει

525κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.

ΧΟ. Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνη,

φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·

νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἱματόεν

ῥέθος αἰσχύνει,

530τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

ΚΡ. Σὺ δ', ἢ κατ' οἴκους ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη

λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον

τρέφων δὺ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,

φέρ', εἰπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου

535φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἔξομῃ τὸ μὴ εἰδέναι;

ΙΣ. Δέδρακα τοῦργον, εἴπερ ἦδ' ὀμορροθεῖ,

καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

AN. Ἄλλ' οὐκ ἔάσει τοῦτό γ' ἢ Δίκη σ', ἐπεὶ

οὔτ' ἠθέλησας οὔτ' ἐγὼ 'κοινωσάμην.

540ΙΣ. Ἄλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι

ξύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

AN. Ἵν τοῦργον Ἄιδης χοῖ κάτω ξυνίστορες·

λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

ΙΣ. Μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ

545θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.

AN. Μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἄ μὴ 'θιγες

ποιοῦ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

ΙΣ. Καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;

AN. Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

550ΙΣ. Τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη;

AN. Ἄλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

ΙΣ. Τί δῆτ' ἂν ἀλλά νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

AN. Σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

IS. Οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

555AN. Σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ καθθανεῖν.

IS. Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

AN. Καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ 'δόκουν φρονεῖν.

IS. Καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ 'ξαρμαρτία.

AN. Θάρσει· σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι

560τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν.

KP. Τῷ παῖδε φημὶ τῷδε τὴν μὲν ἀρτίως

ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οἷ τὰ πρῶτ' ἔφυ.

IS. Οὐ γὰρ ποτ', ὤναξ, οὐδ' ὄς ἂν βλάστη μένει

νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

565KP. Σοὶ γοῦν, ὄθ' εἴλου σὺν κακοῖς πράσσειν κακά.

IS. Τί γὰρ μόνη μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον;

KP. Ἄλλ' "ἦδε" μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.

IS. Ἄλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

KP. Ἀρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι.

570ΙΣ. Οὐχ ὡς γ' ἐκείνῳ τῆδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα.

KP. Κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἰέσι στυγῶ.

ΙΣ. ᾿Ω φίλταθ' Αἴμων, ὡς σ' ἀτιμάζει πατήρ.

KP. ᾿Αγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.

ΧΟ. ᾿Ἡ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον;

575KP. ᾿Αιδῆς ὁ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἐμοί.

ΧΟ. Δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.

KP. Καὶ σοί γε κάμοί. Μὴ τριβάς ἔτ', ἀλλὰ νιν

κομίζετ' εἴσω, δμῶες· ἐκδέτας δὲ χρῆ

γυναῖκας εἶναι τάσδε μῆδ' ἀνειμένας.

580Φεύγουσι γὰρ τοὶ χοὶ θρασεῖς, ὅταν πέλας

ἤδη τὸν ἄδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.

ΧΟ. Εὐδαίμονες οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰὼν·

Str. 1.

οἷς γὰρ ἂν σεισθῆι θεόθεν δόμος, ἄτας

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
585 οὐδὲν ἔλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἔρπον·

ὅμοιον ὥστε ποντίας

οἶδμα, δυσπνόοις ὅταν

Θρήσσησιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμη πνοαῖς,

590 κυλίνδει βυσσόθεν

κελαινὰν θῖνα καὶ δυσάνεμοι

στόνω βρέμουσιν ἀντιπλῆγες ἀκταί.

Ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὀρῶμαι

Ant. 1.

595 πῆματα φθιμένων ἐπὶ πῆμασι πίπτοντ',

οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρείπει

θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.

Nῦν γὰρ ἐσχάτας ὄπερ

600 ρίζας ἐτέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις,

κατ' αὖ νιν φοινία

θεῶν τῶν νερτέρων ἀμᾶ κόνις,

λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν Ἑρινύς.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

Τεάν, Ζεῦ, δύναμιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία κατάσχοι,

Str. 2.

606τὰν οὔθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὁ πάντα κηλῶν,

οὔτε θεῶν ἄκμητοι

μῆνες, ἀγήρωσ δὲ χρόνῳ δυνάστας

κατέχεις Ὀλύμπου

610μαρμαρόεσσαν αἴγλαν.

Τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον

καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει

νόμος ὄδ'· οὐδὲν ἔρπει

θνατῶν βιότῳ πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἄτας.

615Α γὰρ δὴ πολὺπλαγκτος ἐλπίς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν,

Ant. 2.

πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·

εἰδότι δ' οὐδὲν ἔρπει,

πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύση.

620Σοφία γὰρ ἔκ του

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
κλεινὸν ἔπος πέφανται·

τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν

τῷδ' ἔμμεν, ὅτω φρένας

θεὸς ἄγει πρὸς ἅταν·

625πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας.

Ἦδε μὴν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν

νέατον γέννημ'· ἄρ' ἀχνύμενος

[τῆς μελλογάμου νύμφης]

τάλιδος ἤκει μόρον Ἀντιγόνης,

630ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν;

KP. Τάχ' εἰσόμ'εσθαῖ μάντεω̄ν ὑπέρτερο̄ν.

Ἦ̄ παῖ̄, τε̄λεῑᾱν ψῆ̄φο̄ν ἄρᾱ μὴ̄ κλύ̄ω̄ν

τῆ̄ς με̄λλο̄νύ̄μφοῡ πᾱτρῑ ἑ̄λῡσσαί̄νω̄ν πά̄ρεῑ;

ἦ̄ σοί̄ μ'ε̄ν ἡ̄μεῖ̄ς πᾱντᾱ χῆ̄ δρω̄ντε̄ς φί̄λοῑ;

ΑΙΜΩΝ

635Πά̄τε̄ρ, σὸ̄ς εἰ̄μῑ, καί̄ σὺ̄ μοῑ γνώ̄μᾱς ἔ̄χω̄ν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

χρησὰς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.

Ἐμοὶ γὰρ οὐδὲις ἀξιῶσεται γάμος

μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

ΚΡ. Οὐτὼ γάρ, ὦ παῖ, χρηδὶὰ στέρνω ἔχειν,

640 γνώμησ πατρῶας πάντ' ὄπισθεῖν ἐστάσναι.

τούτου γὰρ οὐνεκ' ἄνδρες εὐχονται γούνας

κατηκόουσ φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,

ὡς καὶ τὸν ἐχθρόν ἀνταμύνωνται κακοῖς,

καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξῆσου πατρί.

645 Ὅστις δ' ἀνωφέλητα φητύει τέκνα,

τί τὸνδ' ἄν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῶ πόνουσ

φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;

Μή νύν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας <γ> ὑφ' ἠδοῦνῃς

γύναικὸς οὐνεκ' ἐκβάλλῃς, εἰδῶς ὄτι

650 ψυχρὸν παρὰ γκάλισμα τοῦτο γίγνεται,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

γυῖν ἡ κακὴ ξύνευνοῖς ἐν δόμοις; τί γάρ

γένοιτ' ἄν ἔλκοις μετίζον ἦ φίλοισ κακόις;

Ἀλλὰ πτύσας ὠσειτέ ἑ δυσμενῆ μέθε

τῆν παῖδ' ἐν Αἰδοῦ τῆνδεῖ νυμφεύειν τίνι.

655 Ἐπεὶ γάρ αὐτῆν εἶλον ἐμφανῶς ἐγώ

πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκπάσσης μόνην,

ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ κατὰσῆσω πόλει,

ἀλλὰ κτενῶ. Πρὸς ταῦτ' ἐφύμνειτ' ἄ

Ξύναιμόν· εἰ γάρ δὴ τά γ' ἐγγενηὶ φύσει

660 ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοῖς ἔξω γένουσι

ἐν τοῖς γάρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστι ἀνήρ

χρηστός, φανέται κὰν πόλει δίκαιος ὦν.

Ὅστις δ' ὑπερβὰς ἦ νόμου βιάζεται,

ἦ τοῦ πῆτᾶσειν τοῖς κρατοῦσιν ἐννοεῖ,

665 οὐκ ἔστι ἐπαίνου τοῦτο ἔξέμοῦ τυχεῖν.

Ἀλλ' ὁν πόλις σῆσειε, τοῦδε χρή κλύειν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τὰναντία.

Καὶ τοῦτο ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ

καλώς με ἄρχειν, εὖ δ' ἄν ἀρχεσθαι θέλειν,

670δοῖός τ' ἄν ἐν χειμῶνι προσητάγμένον

μένειν δίκαιοι κάγαθὸν παρστάτην.

Ἄναρχίος δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κάκον·

αὐτὴ πόλεις ὄλλουσιν, ἥδ' ἀναστάτους

οἴκουσι τίθησιν, ἥδε συμμαχουδοῖός

675τροπὰς κατὰρρήγνουσι· τῶν δ' ὀρθουμένων

σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.

Οὐτῶς ἄμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμομένοις,

κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἠσσητέα·

κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρός ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,

680κούκ ἄν γυναικῶν ἠσοῦνες κάλοίμεθ' ἄν.

ΧΟ. Ἥμῖν μέν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμεθα,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
λέγειν φρονούτων ὧν λέγεις δοκέεις πέρι.

AI. Πάτερ, θεοὶ φύουσι νῆανθρώποις φρένας

πάντων ὅσ' ἐστὶ κτημάτων ὑπέρτατον.

685 Ἐγὼ δ' ὄπωρς σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε,

οὐτ' ἄν δυνάιμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν.

γένοιτο μεντᾶν χᾶτέρω καλῶς ἔχον.

Σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπέειν ὅσα

λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.

690 τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότη

λόγοις τοιούτοις οἷς σὺ μὴ τέρψη κλύων.

Ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,

τῆν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,

πᾶσῶν γυναικῶν ὧς ἀναξιωτάτη

695 κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεῖστάτων φθίνει,

ἢ τις τὸν αὐτῆς αὐτάδε λφὸν ἐν φωνᾷς

πεπτῶτ' ἄθαπτο μῆθ' ὑπ' ὠμῆστων κυνῶν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

εἴ-α-σ' ὀ-λέ-σθαι- μή-θ' ὕ-π' οἰ-ω-νῶ-ν τι-νο-ς·

οὐ-χ ἡ-δεῖ- χρυ-σῆ-ς ἀ-ξί-α- τι-μῆ-ς λα-χεῖ-ν;

700τοι-ά-δ' ἐ-ρε-μνή- σῆ-γ' ἐ-πέ-ρχε-ται- φά-τι-ς.

Ἐ-μοῖ- δέ- σοῦ- πρά-σσο-ντο-ς εὐ-τυ-χῶ-ς, πά-τε-ρ,

οὐ-κ ἔ-στι-ν οὐ-δέ-ν κτῆ-μα- τι-μι-ώ-τε-ρο-ν·

τί- γὰ-ρ πα-τρὸ-ς θά-λλο-ντο-ς εὐ-κλεί-α-ς τέ-κνοι-ς

ἄ-γα-λμα- μετ-ζο-ν ἢ- τί- πρό-ς παί-δω-ν πα-τρί-;

705Μῆ-νυ-ν ἐ-ν ἦ-θο-ς μοῦ-νο-ν ἐ-ν σαυ-τῶ- φό-ρει-,

ὦ-ς φῆ-ς σύ-, κού-δέ-ν ἄ-λλο-, τοῦ-τ' ὀ-ρθῶ-ς ἔ-χει-ν·

ὄ-στι-ς γὰ-ρ αὐ-τὸ-ς ἦ- φρο-νεῖ-ν μό-νο-ς δο-κεῖ-,

ἦ- γλώ-σσα-ν ἦ-ν οὐ-κ ἄ-λλο-ς ἦ- ψυ-χή-ν ἔ-χει-ν,

οὔ-τοι- δι-α-πτυ-χθέ-ντε-ς ὦ-φθη-σα-ν κε-νοί-.

710Ἄ-λλ' ἄ-νδρα-, κεῖ- τι-ς ἦ- σο-φός-ς, τὸ- μα-νθά-νει-ν

πό-λλ' αἰ-σχρο-ν οὐ-δέ-ν καί- τὸ- μῆ- τεί-νει-ν ἄ-γα-ν.

Ὁ-ρᾶ-ς πα-ρά- ρεί-θροῖ-σι- χει-μά-ρροι-ς ὄ-σα-

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
δέ νδρων ὑπείκει, κλώνας ὡς ἐκώζεται,

τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.

715A ὕτων δὲ νάδ' ὅστις ἐγκρατῆς πόδα

τείνας ὑπείκει μηδέν, ὑπίτοις κάτω

στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν νατίλλεται.

Ἄλλ' εἶκε, θυμῷ καὶ μετ᾽ ἄστασιν δίδου.

Γνώμη γὰρ εἶτις κάπ' ἐμοῦ νεώτερου

720 πρόσεισι, φήμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ

φύναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·

εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτην ῥέπειν,

καὶ τῶν λεγόντων εὔκαλὸν τὸ μανθάνειν.

XO. Ἄναξ, σέ τ' εἰκόσ, εἶτι καίρισον λέγει,

725 μαθεῖν, σέ τ' αὖτοῦδ' εὔ γὰρ εἴρηται διπλά.

KP. Οἶτη λικοῖδε καὶ διδάξομεσθα δῆ

φρονεῖν ὑπ' ἀνδρὸς τηλικούδε τῆν φύσιν;

AI. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον εἰδ' ἐγὼ νέος,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

οὐ τὸν χρὸν νοῦν χρῆν μάλλο'ν ἢ τὰργα σκοπεῖν.

730KP. Ἐργοῦν γὰρ ἔστι τοῦς ἀκοσμοῦντας σέβειν;

AI. Οὐδ' ἄν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοῦς κακούς.

KP. Οὐχ ἡδεῦ γὰρ τοιῶνδ' ἐπέληπται νόσῳ;

AI. Οὐ φησὶ Θήβης τῆσδ' ὀμόπτολις λεώς.

KP. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲν χρῆν τάσσειν ἔρει;

735AI. Ὀρῶς τόδ' ὠς εἴρηκας ὠς ἄγαν νέος;

KP. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρῆν μετῆσδ' ἀρχειν χθονός;

AI. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἡτίς ἀνδρόες ἐσθ' ἐνόος.

KP. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζονται;

AI. Καλῶς ἐρήμης γ' ἄν σὺ γῆς ἀρχοῖς μόνοος.

740KP. Ὅδ', ὠς ἔοικε, τῆν γυναικὶν συμμάχεϊ.

AI. Εἴπερ γυνὴν σὺ σοῦ γὰρ οὔν προκήδομαι.

KP. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκη ἰὼν πατρί;

AI. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὀρῶ.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
KP. Ἄμα ῥτάων γάρ τὰς ἐμαῖς ἀρχαῖς σέβων;

745AI. Οὐ γάρ σε βεῖς, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν.

KP. Ὡ μὶ ἀρὸν ἦθορ καὶ γυναικὸς ὕστερον.

AI. Οὐ τὰν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχυρῶν ἐμέ.

KP. Ὅ γοῦν λόγος σοὶ πᾶς ὑπέρ κείνης ὄδε.

AI. Καὶ σοῦ γε κάμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νεῖρτέρων.

750KP. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὥς ἔτι ζῶσαν γάμεις.

AI. Ἦ δ' οὐθ' ἄνεϊται καὶ θάνοῦσ' ὄλεϊ τίνα.

KP. Ἦ καὶ παπειλῶν ὧδ' ἐπεξέρχη θρασύς;

AI. Τίς δ' ἔστ' ἀπειλήν πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;

KP. Κλαίω φρενώσεις, ὦν φρενῶν αὐτὸς κενός.

755AI. Εἶ μὴ πατήρ ἦσθ', εἴ πο' ἄν σ' οὐκ εὔφρο' νεῖν.

KP. Γυναικὸς ὦν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.

AI. Βούλει λέγειν τί καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;

KP. Ἄληθεῖς; ἀλλ' οὐ τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὄτι,

χαίρων ἐπὶ ψόγοις δέννάσεις ἐμέ.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

760A ἄγαγε τὸ μῖσοϛ, ὠϛ κατ' ὄμματ' αὐτίκαϛ

παρόντι θνήσκη πλησία τῶν νυμφίωϛ.

AI. Οὐ δῆτ' ἔμοιγεϛ, τοῦτο μὴ δόξηϛ ποτέϛ,

οὔθ' ἡδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμᾶ

τούμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖϛ ὄρων,

765 ὠϛ τοῖϛ θέλουσι τῶν φίλων μαίνη ξυνών.

XO. Ἄνηρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆϛ ταχύϛ·

νοῦϛ δ' ἐστὶ τηλικοῦτοϛ ἀλγήσαϛ βαρύϛ.

KP. Δράτω, φρονεῖτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·

τά δ' οὔν κόρα τὰ δ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

770 XO. Ἄμφω γάρ αὐτά καὶ κατὰ κτεῖναι νοεῖϛ;

KP. Οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν· εὔ γάρ οὔν λέγειϛ.

XO. Μόρω δὲ ποίω καὶ σφεῖ βουλεύη κτανεῖν;

KP. Ἄγων ἔρημοϛ ἔνθ' ἄν ἦ βροτῶν στίβοϛ,

κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατῶρυχι,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
775φοῖ-ρβῆ-ς τοῦ σοῦ-τοῦ ὠ-ς ἄ-γο-ς μό-νο-ν προ-θει-ς,

ὄ-πω-ς μί-α-σμαῦ πᾶ-σ' ὑ-πε-κφύ-γη- πό-λι-ς·

κά-κεῖ- τὸ-ν Ἄι-δη-ν, ὃ-ν μό-νο-ν σέ-βει- θεῶ-ν,

αἰ-του-μέ-νη- που- τεύ-ξε-ται- τὸ- μῆ-θα-νεῖ-ν,

ἦ- γνώ-σε-ται- γοῦ-ν ἀ-λλὰ- τῆ-νι-καῦ-θ' ὄ-τι·

780πό-νο-ς πε-ρι-σό-ς ἐ-στι- τᾶ-ν Ἄι-δου- σέ-βει-ν.

XO. Ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν,

Str.

Ἔρωσ, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαιῖς νεάνιδος ἐννουχεύεις,

785φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς·

καί σ' οὔτ' ἀθανάτων

788φύξιμος οὐδεις οὔθ' ἀμερίων ἐπ' ἀνθρώπων, ὁ δ' ἔχων μέμνηεν.

790Σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους

Ant.

φρένας παρασπᾶς ἐπὶ λώβᾳ· σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναμιον ἔχεις ταράξας·

795νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἴμερος εὐλέκτρου

νύμφας, τῶν μεγάλων

798πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς Ἄφροδίτα.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

Νῦν δ' ἤδη ἴγ' αὐτὸς θεσμῶν

ἔξω φέρομαι τὰ δ' ὀρώων, ἴσχειν δ'

οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,

τὸν παγκοίτην ὄθ' ὀρῶ θάλαμον

805τὴν δ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν.

AN. Ὅρατ' ἔμ', ὦ γὰρ πατρίδας πολῖται,

Str. 1.

τὰν νεάταν ὁδὸν

στείχουσαν, νεάτον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου,

810κούποτ' αὖθις, ἀλλὰ μ' ὁ παγκοίτας Ἴδιδας ζῶσαν ἄγει

τὰν Ἀχέροντος

ἀκτάν, οὐθ' ὕμεναίων ἐγκληρον, οὐτ' ἐπὶ νυμφεῖοις

815πῶ μέ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

XO. Οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'

ἔς τόδ' ἀπέρχη κεῦθος νεκύων,

οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
820οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ',

ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δῆ

θνητῶν Ἄιδην καταβήση.

AN. Ἦκουσα δῆ λυγροτάταν ὀλέσθαι

Ant. 1.

τὰν Φρυγίαν ξέναν

825 Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ, τὰν κισσὸς ὡς ἀτενῆς

πετραία βλάστα δάμασεν, καὶ νιν ὄμβρῳ τακομέναν,

ὡς φάτις ἀνδρῶν,

830 χιών τ' οὐδαμὰ λείπει, τέγγει θ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαῦτοις

δειράδας ᾗ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

XO. Ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς,

835 ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς.

καίτοι φθιμένη μέγ' ἀκούσαι

τοῖς ἰσοθέοις σύγκληρα λαχεῖν

ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

AN. Οἴμοι γελῶμαι. Τί με, πρὸς θεῶν πατρώων, οὐκ οὐλομένην ὑβρίζεις,

Str. 2.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

841 ἄλλ' ἐπίφαντον;

Ἦ πόλις, ὦ πόλεως

πολυκτῆμονες ἄνδρες·

ὦ Διρκαῖαι κρήναι Θήβας τ' εὐαρμάτου ἄλσος, ἔμπα

846 ξυμμάρτυρας ὕμμ' ἐπικτῶμαι,

οἶα φίλων ἄκλαυτος, οἷοις νόμοις

πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου ποταινίου·

850 ἰὼ δύστανος,

οὔτ' ἐν βροτοῖς οὔτε νεκροῖσιν

μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν.

ΧΟ. Προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους

ὕψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον

855 προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ·

πατρῶον δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
τοῦ τε πρόπαντος

860 ἄμετέρου πότμου

κλεινοῖς λαβδακίδαισιν.

ἴω ματρῶναι λέκτρων ἄται κοιμήματα· ἀ τ' ἄ αυτογέννητ'

865 ἐμῶ πατρὶ δυσμόρου ματρός,

οἴων ἐγὼ ποθ' ἄ ταλαίφρων ἔφυν·

πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος, ἄδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.

ἴω δυσπότημων

870 γάμων, κασίγνητε, κυρήσας,

θανῶν ἔτ' οὔσαν κατήναρές με.

ΧΟ. Σέβειν μὲν εὐσέβειά τις,

κράτος δ' ὅτω κράτος μέλει

παραβατὸν οὐδαμᾶ πέλει,

875 σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά.

ΑΝ. Ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἐτοίμαν ὀδόν·

Ερ.

οὐκέτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

880θέμις ὄρᾱν ταλαίνα·

τὸν δ' ἔμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεις φίλων στενάζει.

ΚΡ. Ἄρ' ἴστ' αἰοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν

ὡς οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἂν, εἰ χρεῖη λέγειν;

885Οὐκ ἄξεθ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ

τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγώ,

ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῆθ' ἰθὺς θανεῖν,

εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη.

Ἡμεῖς γὰρ ἄγνοι' οὐκ ἐπιτήνδε τὴν κόρην·

890μετοικίας δ' οὐκ ἐπιτήνδε ἄνω στερήσεται.

ΑΝ. Ὡς τύμβος, ὡς νυμφεῖον, ὡς κατασκαφῆς

οἴκησις αἰείφρουρος, οἷον πορεύομαι

πρὸς τοὺς ἑμαυτῆς, ὡς ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς

πλεῖστον δέδεκται Φερσέφασσ' ὀλωλότων,

895ὡς λισθήσεται ἡ γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
κάτειμι, πρίν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.

Ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω

φίλη μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί,

μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·

900 ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ

ἔλουσα κάκωσμησα κάπιτυμβίους

χοὰς ἔδωκα· νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν

δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνυμαι.

Καίτοι σ' ἐγὼ 'τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὔ.

905 Οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν

οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανῶν ἐτήκετο,

βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον.

Τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;

πόσις μὲν ἂν μοι κατθανόντος ἄλλος ᾔην,

910 καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμπλακον·

μητρὸς δ' ἐν Ἄιδου καὶ πατρὸς κεκευθότιν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ.

Τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ

νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν

915καὶ δεινὰ τολμᾶν, ᾧ κασίγνητον κάρα.

Καὶ νῦν ἄγει με διὰ χερῶν οὔτω λαβῶν

ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου

μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς,

ἀλλ' ᾧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος

920ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς,

ποῖαν παρεξελοῦσα δαιμόνων δίκην;

Τί χρῆ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι

βλέπειν; τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ

τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἔκτησάμην.

925Ἀλλ' εἰ μὲν οὔν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά,

παθόντες ἂν ξυγγοῖμεν ἡμαρτηκότες·

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
εἰ δ' οἶδ' ἀμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ

πάθοιεν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

ΧΟ. Ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ

930 ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν.

ΚΡ. Τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν

κλάυμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ.

ΑΝ. Οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω

τούπος ἀφίκται.

935 ΚΡ. Θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι

μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι.

ΑΝ. Ὡ γῆς Θήβης ἄστου πατρῶον

καὶ θεοὶ προγενεῖς,

ἄγομαι δὴ ἔγωγε κούκετι μέλλω.

940 Λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,

τὴν βασιλειδῶν μούνην λοιπήν,

οἷα πρὸς οἴων ἀνδρῶν πάσχω,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

ΧΟ. Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς

Str. 1.

945 ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς·

κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη·

καίτοι <καί> γενεᾷ τίμιος, ᾧ παῖ, παῖ,

950 καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους.

Ἄλλ' ἂ μοιριδία τις δύνασις δεινά·

οὔτ' ἂν νιν ὄλβος οὔτ' Ἄρης,

οὐ πύργος, οὐχ ἀλίκτυποι

κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.

955 Ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος,

Ant. 1.

Ἴδωνῶν βασιλεύς, κερτομίσις ὀργαῖς,

ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῶ.

Οὔτω τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει

960 ἀνθηρόν τε μένος. Κεῖνος ἐπέγνων μανίαις

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ψάυων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις.

Παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους

γυναῖκας εὐίον τε πῦρ,

965φιλάλους τ' ἠρέθιζε Μούσας.

Παρά δὲ Κυανέων πελάγει διδύμας ἄλός

Str. 2.

ἄκται Βοσπόρῃαι ἰδ' ὁ Θρηκῶν «ἠΐων»

970Σαλμυδησός, ἴν' ἀγχίπολις Ἄρης

δισσοῖσι Φινεΐδαις

εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος

τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος

ἄλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις

975ἄτερθ' ἐγγέων, ὑφ' αἱματηραῖς

χεῖρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν.

Κατὰ δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν

Ant. 2.

980κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν'

ἄ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ἄντας' Ἐρεθειδᾶν,

τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις

τράφη θυέλλησιν ἐν πατρώαις

985 Βορεὰς ἄμπιπος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου

θεῶν παῖς· ἀλλὰ κάπ' ἐκείνα

Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὦ παῖ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θήβης ἄνακτες, ἤκομεν κοινήν ὁδὸν

δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε· τοῖς τυφλοῖσι γὰρ

990 αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.

ΚΡ. Τί δ' ἔστιν, ὦ γεραῖε Τειρεσία, νέον;

ΤΕ. Ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

ΚΡ. Οὐκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.

ΤΕ. Τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδ' ἐναυκλήρεις πόλιν.

995 ΚΡ. Ἐχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
TE. Φρόνει βεβῶς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.

KP. Τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

TE. Γνώση, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.

Εἰς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὄρνιθοσκόπον

1000ἰζων, ἴν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμήν,

ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὄρνιθων, κακῶ

κλάζοντας οἴστρω καὶ βεβαρβαρωμένω·

καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς

ἔγνων· πετρῶν γὰρ ροῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.

1005Εὐθύς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην

βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων

Ἦφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ

μυδῶσα κηκίς μηρίων ἐτήκετο

κάτυφε κἀνέπτυε, καὶ μετάρσιοι

1010χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρρυεῖς

μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

Τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα,

φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα·

ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμῶν, ἄλλοις δ' ἐγώ.

1015Καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις·

βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάροι τε παντελεῖς

πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς

τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.

Κᾶτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι

1020θεοὶ παρ' ἡμῶν οὐδὲ μηρίων φλόγα,

οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοάς,

ἀνδροφθόρου βεβρωῶτες αἵματος λίπος.

Ταῦτ' οὔν, τέκνον, φρόνησον. Ἀνθρώποισι γὰρ

τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τούξαμαρτάνειν·

1025ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κεῖνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνὴρ

ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
πεσών ἀκῆται μηδ' ἀκίνητος πέλη·

αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.

Ἄλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα

1030 κέντει· τίς ἀλκή τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;

Εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'

ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

ΚΡ. Ὡ πρέσβυ, πάντες ὥστε τοξόται σκοποῦ

τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κούδὲ μαντικῆς

1035 ἄπρακτος ὑμῖν εἶμι, τῶν δ' ὑπαὶ γένους

ἐξημπόλημαι κάμπεφόρτισμαι πάλαι.

Κερδαίνειτ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων

ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἴνδικόν

χρυσόν· τάφω δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε·

1040 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν

φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,

οὐδ' ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας, ἐγὼ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

θάπτειν παρήσω κείνον· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι

θεοὺς μαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.

1045 Πίπτουσι δ', ὧ̃ γεραιῆ Τειρεσία, βροτῶν

χοί πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχρο', ὅταν λόγους

αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

ΤΕ. Φεῦ·

ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται -

ΚΡ. Τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

1050 ΤΕ. ὅσω κράτιστον κτημάτων εὐβουλία;

ΚΡ. Ὅσῳ περ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

ΤΕ. Ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

ΚΡ. Οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

ΤΕ. Καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.

1055 ΚΡ. Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.

ΤΕ. Τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκερδεῖαν φιλεῖ.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ΚΡ. Ἄρ' οἴσθα ταγούς ὄντας ἄν λέγῃς λέγων;

ΤΕ. Οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.

ΚΡ. Σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τάδικεῖν φιλῶν.

1060ΤΕ. Ὅρσεις με τάκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι.

ΚΡ. Κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

ΤΕ. Οὕτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.

ΚΡ. Ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

ΤΕ. Ἄλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι

1065τρόχους ἀμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν,

ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα

νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔση,

ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλῶν κάτω,

ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατώκισας,

1070ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν

ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.

Ἴν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.

Τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι

1075λοχῶσιν Ἄιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες,

ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.

Καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηργυρωμένος

λέγω· φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ

ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.

1080Ἐχθρὰ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις,

ὄσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγνισαν,

ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνὸς φέρων

ἀνόσιον ὁσμὴν ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.

Τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης

1085ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα

βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμῆ.

Ἵ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
τὸν θυμὸν οὕτως ἐς νεωτέρους ἀφῆ,

καὶ γνῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν

1090 τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέρει.

ΧΟ. Ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας·

ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ

τὴνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,

μή πώ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

1095 ΚΡ. Ἔγνωκα καὐτὸς καὶ ταράσσομαι φρένας·

τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ

ἄτη πατάξει θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

ΧΟ. Εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως Κρέον.

ΚΡ. Τί δῆτα χρή δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

1100 ΧΟ. Ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης

ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;

ΧΟ. Ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα· συντέμνουσι γὰρ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.

1105KP. Οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι

τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

ΧΟ. Δρᾶ νυν τάδ' ἐλθῶν μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.

ΚΡ. Ὡδ' ὡς ἔχω στείχοιμ' ἄν' ἴτ', ἴτ', ὀπάονες

οἳ τ' ὄντες οἳ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν

1110ὄρμασθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον.

Ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,

αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλύσομαι·

δέδοικα γὰρ μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους

ἄριστον ἢ σῶζοντα τὸν βίον τελεῖν.

1115ΧΟ. Πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα

Str. 1.

καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα

γένος, κλυτὰν ὄς ἀμφέπεις

Ἴταλίαν, μέδεις δὲ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
1120παγκοίνοις Ἐλευσινίας

Δηοῦς ἐν κόλποις, ὦ Βακχεῦ, Βακχᾶν ματρόπολιν Θήβαν

ναιετῶν παρ' ὑγρόν <τ'>

1124Ἴσμηνοῦ ῥέεθρον, ἀγρίου τ' ἐπὶ σπορᾶ δράκοντος·

σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ ὄπωπε

Ant. 1.

λιγνύς, ἔνθα Κωρύκται

νύμφαι σίχουσι Βακχίδες

1130Κασταλίας τε νᾶμα.

Καί σε Νυσαίων ὀρέων

κισσῆρεις ὄχθαι χλωρά τ' ἀκτὰ πολυστάφυλος πέμπει,

ἀμβρότων ἐπέων

1135εὐαζόντων, Θηβαΐας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς·

τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾶς

Str. 2.

ὑπερτάταν πόλεων

ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ·

1140καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόσου,

μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν

1145 ὑπὲρ κλιτύν, ἢ στονόεντα πορθμόν.

ἴω πῦρ πνεόντων

Ant. 2.

χοράγ' ἄστρων, νυχίων

φθεγμάτων ἐπίσκοπε,

παῖ, Δῖον γένεθλον, προφάνηθ',

1150 ὦναξ, σαῖς ἅμα περιπόλοις

Θυίαισιν, αἶ σε μαινόμεναι πάννουχοι

χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἴακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ

1155 Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος,

οὐκ ἔσθ' ὅποῖον στάντ' ἂν ἀνθρώπου βίον

οὔτ' αἰνέσαμι' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ·

τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' αἰεί,

1160καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς.

Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,

σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα,

λαβών τε χώρας παντελεῆ μοναρχίαν

εὐθύνε, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾶ·

1165καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. Τὰς γὰρ ἡδονὰς

ὄταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ

ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.

Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,

καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῆ

1170τούτων τὸ χαίρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς

οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

XO. Τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἠκεις φέρων;

ΑΓ. Τεθναῖσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

XO. Καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

1175ΑΓ. Αἴμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται.

ΧΟ. Πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;

ΑΓ. Αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

ΧΟ. Ἴὼ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἦνυσας.

ΑΓ. Ὡς ᾗδ' ἐχόντων τᾶλλα βουλεύειν πάρα.

1180ΧΟ. Καὶ μὴν ὀρῶ τάλαιναν Εὐρυδικὴν ὁμοῦ

δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων

ἦτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχη πάρα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ἴὼ πάντες ἀστοί, τῶν λόγων ἐπησθόμην

πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς

1185ὄπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος.

Καὶ τυγχάνω τε κληθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης

χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ

βάλλει δι' ὠτων, ὑπτία δὲ κλίνομαι

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
δείσασα πρὸς δμωαῖσι κάποπλήσσομαι.

1190 Ἄλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος αὖθις εἶπατε·

κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.

ΑΓ. Ἐγώ, φίλη δέσποινα, καὶ παρῶν ἐρῶ

κούδεν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος·

τί γὰρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὦν ἐς ὕστερον

1195 ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἀλήθει' ἀεί.

Ἐγὼ δὲ σῶ ποδαγὸς ἐσπόμεν πόσει

πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεές

κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκουσ' ἔτι·

καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν

1200 Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν,

λούσαντες ἀγνὸν λουτρόν, ἐν νεοσπάσιν

θαλλοῖς ὃ δὴ λέλειπτο συγκατήθομεν,

καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονός

χῶσαντες, αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

1205 νυμφεῖον ἄιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν.

Φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων

κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,

καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολών·

τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιβαίνει βοῆς

1210 ἔρποντι μάλλον ἄσσον, οἰμώξας δ' ἔπος

ἴησι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγώ,

ἄρ' εἰμὶ μάντις; ἄρα δυστυχεστάτην

κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;

παιδός με σαίνει φθόγγος. Ἄλλά, πρόσπολοι,

1215 ἴτ' ἄσσον ὠκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ

ἀθρήσαθ', ἀρμόν χώματος λιθοσπαδῆ

δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος

φθόγγον συνίημι, ἢ θεοῖσι κλέπτομαι."

Τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότης κελεύσασιν

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
1220ήθροῦμεν· ἐν δὲ λιοισθίῳ τυμβεύματι

τὴν μὲν κρεμαστὴν ἀυχένος κατείδομεν,

βρόχῳ μιτώδει σινδόνοσ καθημμένην,

τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετῆ προσκείμενον,

εὐνῆσ ἀποιμώζοντα τῆσ κάτω φθορὰν

1225καὶ πατρός ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος.

Ὁ δ' ὡσ ὄρᾳ σφε, στυγνὸν οἰμώξασ ἔσω

χωρεῖ πρὸσ αὐτὸν κἀνακωκύσασ καλεῖ·

Ἴῶ τλήμον, οἶον ἔργον εἴργασαι· τίνα

νοῦν ἔσχεσ; ἐν τῷ συμφορᾶσ διεφθάρησ;

1230Ἐξελεθε, τέκνον, ἰκέσιός σε λίσσομαι."

Τὸν δ' ἀγρίοισ ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖσ,

πτύσασ προσώπῳ κούδεν ἀντειπών, ξίφουσ

ἔλκει διπλοῦσ κνώδοντασ, ἐκ δ' ὀρμωμένου

πατρός φυγαῖσιν ἤμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμοροσ

1235αὐτῷ χολωθεῖσ, ὡσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖσ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὑγρὸν

ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπύσσεται·

καὶ φυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει ροὴν

λευκῆ παρειᾶ φοινίου σταλάγματος.

1240Κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ

τέλη λαχῶν δειλαῖος εἰν Ἄιδου δόμοις,

δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν

ὄσω μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

ΧΟ. Τί τοῦτ' ἄν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν

1245φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.

ΑΓ. Καυτὸς τεθάμβηκ' ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι

ἄχη τέκνου κλύουσαν ἐς πόλιν γόους

οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω

δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.

1250Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἀμαρτάνειν.

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ΧΟ. Οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ

δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάτην πολλή βοή.

ΑΓ. Ἄλλ' εἰσόμεσθα μή τι καὶ κατάσχετον

κρυφῆ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη

1255 δόμους παραστεύχοντες· εὖ γὰρ οὖν λέγεις·

καὶ τῆς ἄγαν γάρ ἐστὶ που σιγῆς βάρος.

ΧΟ. Καὶ μὴν ὄδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει

μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,

εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἄλλοτρίαν

1260 ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἀμαρτῶν.

ΚΡ. Ἴω φρενῶν δυσφρόνων ἀμαρτήματα

Str. 1.

στερεὰ θανατόεντ',

ὧ κτανόντας τε καὶ

θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους.

1265 Ὁμοὶ ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων.

Ἴω παῖ, νέος νέω ξὺν μόρω,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

αἰᾶ αἰᾶ,

ἔθανες, ἀπελύθης,

ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίαις.

1270ΧΟ. Οἴμ' ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν.

ΚΡ. Οἴμοι,

ἔχω μαθῶν δειλίας· ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ

θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων

ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,

1275οἴμοι, λεωπάτητον ἀντρέπων χαράν.

Φεῦ φεῦ, ἰὼ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ἽΩ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,

τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις

1280ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὀψεσθαι κακά.

ΚΡ. Τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον ἐκ κακῶν ἔτι;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
ΕΞ. Γυνή τέθνηκεν, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,

δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

ΚΡ. Ἰὼ ἰὼ δυσκάθατος Ἄιδου λιμῆν,

Ant. 1.

1285 τί μ' ἄρα τί μ' ὀλέκεις;

ἽΩ κακάγγελτά μοι

προπέμψας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον;

Αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω.

Τί φῆς, παῖ; τίν' αὖ λέγεις μοι νέον,

1290 αἰαῖ, αἰαῖ,

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ

γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

ΕΞ. Ὅρᾶν πάρεστίν' οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

ΚΡ. Οἴμοι,

1295 κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας.

Τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;

Ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέπω νεκρόν.

1300Φεῦ φεῦ μάτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον.

ΧΕ. Ἡ δ' ὄξυθήκτω βωμία περι ξίφει

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

αὔθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς

1305πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ.

ΚΡ. Αἰαῖ αἰαῖ,

Str. 2.

ἀνέπταν φόβῳ. Τί μ' οὐκ ἀνταίαν

ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτω ξίφει;

1310δειλῖος ἐγώ, αἰαῖ,

δειλαία δὲ συγκέκραμαι δύα.

ΕΞ. Ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κάκείνων ἔχων

πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

ΚΡ. Ποίῳ δὲ κάπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci
1315ΕΞ. Παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως

παιδὸς τόδ' ἦσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.

ΚΡ. ὦμοι μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν

ἐμᾶς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.

Ἐγὼ γάρ σ' ἐγὼ <σ'> ἔκανον, ὦ μέλεος,

1320 ἐγὼ, φάμ' ἔτυμον. Ἴὼ πρόσπολοι,

<ἀπ>άγετέ μ' ὅτι τάχος, ἄγετέ μ' ἐκποδῶν,

1325 τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα.

ΧΟ. Κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·

βράχιστα γὰρ κράτιστα τὰν ποσὶν κακά.

ΚΡ. ἴτω, ἴτω,

Ant. 2.

φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἔχων,

1330 ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν

ὑπατος· ἴτω, ἴτω,

ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.

ΧΟ. Μέλλοντα ταῦτα. Τῶν προκειμένων τι χρῆ

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli
Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

1335πράσσειν' μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρῆ μέλειν.

KP. Ἄλλ' ὧν ἐρῶ μὲν ταῦτα συγκατηξάμην.

XO. Μὴ νυν προσεύχου μηδέν' ὡς πεπρωμένης

οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ.

KP. Ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδών,

1340ὄς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκὼν κάκτανον

σέ τ' αὖ τάνδ', ὧμοι μέλεος, οὐδ' ἔχω

ὅπα πρὸς πότερον ἴδω' πάντα γὰρ

1345λέχρια τάν χεροῖν, τὰ δ' ἐπὶ κρατί μοι

πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

XO. Πολλῶ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας

πρῶτον ὑπάρχει· χρῆ δὲ τὰ γ' εἰς θεοὺς

1350μηδέν ἀσεπτεῖν; μεγάλοι δὲ λόγοι

μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων

ἀποτείσαντες

TESTI DI SOFOCLE E TRADUZIONI

Redatto da Assen Pomposelli

Collaborazione per le pubblicazioni presso LEZIONI E DISPENSE con Chiara Bellucci

γήρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.